

og Af sættingsforholdene har fundet Sted her i Landet i de sidste 15 til 20 Aar; og jeg kan saaledes stille det ene almindelige Princip op mod det andet.

K. Pedersen: Jeg troer ikke, at her er Tale om at forbyde Kobberværkerne at arbejde, her er jo kun Tale om at fratage dem Husseerfriheden. Staae da virkelig vore Kobberværker saa slet, at de ikke kunne bestaae uden Husseerfrihed, saa indseer jeg ikke, at de ere værd at opretholde, men jeg troer, at Kobberværkerne ligesuldt ville bestaae, enten de have Husseerfrihed eller ikke. For mig stiller sig Spørgsmaalet saaledes, at her er en Klasse Haandværkere, der er anderledes stillet end andre Haandværkere; de have i en Række af Aar anbraget paa ligeoverfor Lovgivningen at komme til at indtage den samme Stilling som andre Haandværkere; det er dette, der foreligger, og det er det, jeg, saavidt jeg formaaer, vil hjælpe dem til at opnaae. Naar der er Tale om, at det er et meget stort Gode for Landmanden, at han kan faae disse Varer tilbragte til sin Dør, saa skal jeg vel indrømme, at det er en Bequemmelighed for ham; men jeg indseer ikke, at det er et Gode, som man skal forbeholde sig til Skade for Andre; selv om jeg ansaae det for et meget stort Gode, skulde jeg for mit Bedkommende være meget villig til at opgive det til Gavn for den Klasse Borgere, der offerer sig til dette Haandværk. Det er jo, som den høiagtede Minister har udtalt, dog Gjenstande, som man ikke kjober hver Dag, hver Uge eller hver Maaned, men det er kun enkelte Gange, at man kjober et saadant Stykke; hvorfor kan man da ikke kjobe det, naar man kommer til Byen, uden at man absolut skal mene, at denne Omstaaelse bør blive ved netop for Landboernes Skyld? Jeg kan ikke indsee, at det er et saa stort Gode for Landmanden, at man af den Grund skal holde paa denne Sag, og selv om saa var, skal jeg tillade mig at gjentage den Appel, der ved en anden Lovs Behandling af en anden æret Rigsdagsmand her ligeoverfor (C. Petersen) blev gjort til den Stand, som Sagen da angik. Derfor dette er et Gode, en Bequemmelighed for os, troer jeg dog ikke,

at vi vilde opretholde det til Skade for Andre. Jeg kan ikke indsee Andet, end at det er en berettiget Fordring, Kobberværkerne gjøre, nemlig at blive stillede paa lige Fod med andre Haandværkere i Staten, og derfor skal jeg stemme baade mod Udvælgets Fleertals og Mindretals Forslag og holde mig til Regjeringens Udkast. Den ærede Rigsdagsmand for Skanderborg Amts 2den Valgkreds (Schøler) bemærkede, at det ikke vilde være i Kobberværkerens Interesse, om man gjorde dette; jeg skal langt fra med saadan Sikkerhed som han udtale, hvad der er i Kobberværkerens Interesse, jeg vil kun stille dem paa samme Fod som andre Haandværkere; men jeg veed ikke, om den ærede Rigsdagsmand bedre skulde kjende Kobberværkerens virkelige Gavn end de selv. Den ærede Rigsdagsmand er ikke ubekjendt med de Anbragender, der ere indkomne hertil, og deraf vil han see, at de netop have anbraget paa det, Udkastet gaaer ud paa. Skulde de have taget Theil, ja saa maa det være deres Sag, det kunne vi ikke gjøre for. Jeg skal saaledes anbefale, at vi holde os til Regjeringens Udkast.

Lange: Maa jeg blot tillade mig at bemærke, at jeg sidste Sommer blev indbudt til at være tilstede ved en Forsamling, som Kobberværkerne fra Sjælland og de andre Der, nogle og Tyve i Tallet, afholdt i Ringsted; Rigsdagsmanden for Præstø Amts 3die Valgkreds (Andersen) var ogsaa der tilstede. Man skildrede der med mørke Farver det Tab, man leed ved den Hussererret, som Kobberværkerne havde, og Alle vare enige om, at Intet kunde hjælpe, medmindre denne Hussererhandel blev hævet, og at det navnlig ikke kunde hjælpe, at de selv bleve gjort deelagtige deri; kun de Færreste vilde have nogen Fordeel deraf, hvorimod Mange vilde gaae aldeles tilgrunde derved; og Concurrenzen vilde derved blive større. Jeg skal blot endnu tillade mig at bemærke, at naar her ofte er sagt, at dette Forhold saaledes har bestaaet i 100 Aar uden at være Noget til Skade, saa er det dog beshynderligt, at man ikke vil ansee det for en stor Skade, at en talrig Klasse Haandværkere derved bliver stillet slettere end alle andre Haandværkere i samtlige